

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 14.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.
3. APRILA (ABRIL) 1958

VERA V VSTAJENJE

Žalostne so bile velike noči doma med vojno in žalostne so ostale prav tako v naslednjih letih in so še danes pod komunisti. Ječe so bile polne in smrt je prišla v marsikateri slovenski dom veliko prežgodaj. Po slovenski zemlji je bilo razlito brezmejno gorje. Nič več se niso vile velikonočne procesije po rosinih poljih in belih cestah in nič več ni so vihrala bandera v pomladanskem velikonočnem vetru. Vse to je pod komunisti prepovedano še danes in velikonočna himna vere v lepše življenje “Zveličar naš je vstal iz groba” še danes ne sme odmevati v velikonočno jutro. Samo za zidove je vtisnjena. Toda kljub nasilju, kljub prepovedi, se razlega ta mogočni spev po vsej slovenski domovini, od srca do srca, in potrjujejo vero pri vseh v zmago ljubezni nad sovraštvom, pravice nad krivico, svobode nad nasiljem. V svetem pričakovanju je tako narod iz leta v leto obnavljal to vero in z nje črpal moč, da je v morju krivic, ponižanj in preganjanj sploh še obstati mogel.

Slovenski izseljenci, raztreseni po vseh delih sveta, so v teh letih ostali živi udje slovenskega narodnega občutja. Čutijo z narodom in z njegovo nesrečo. Mislijo nanj. Te misli pa ožive v vsej silnosti in lepoti zlasti o Božiču, Veliki noči in drugih velikih praznikih, ki so jih spremljali tako pristno slovenski narodni običaji in načini njihovega obhajanja v cerkvi in doma.

bo razlil čez vso slovensko zemljo in bo vsem še bolj potrdil vero tako v od smrti vstalega Kristusa, kakor tudi v vstajenje slovenskega naroda.

Za samoodločbo srednjeevropskih narodov

12. januarja t. l. je predsednik Ameriških Združenih Držav Dwight Eisenhower pisal svoj odgovor biv. predsedniku sovjetske vlade Bulganinu. V tem pismu je predsednik zopet enkrat jasno povedal stališče Ameriških Združenih Držav glede narodov in dežel v centralni Evropi, ki so sedaj pod komunističnimi diktaturami. Takole je napisano v tem pismu:

“Druga točka, ki jo hočem omeniti, je stanje dežel v srednji Evropi. Poglavarja vlad naših dveh držav sta skupno s predsednikom britanske vlade leta 1945 določila, da naj ti narodi imajo pravico izbrati svoje vlade, naj izbere vlade kakršne hočejo in da imajo naše tri države v tem oziru in glede tega nekaj besede. Mi trije smo se sporazumeli, da bomo pospeševali in podpirali take razmere, ki bodo omogočile, da bodo ti narodi lahko izvedli svoje pravice svobodnega sveta.

Ta sporazum se ni še izvršil.

Vem, da je Vaša vlada sedaj proti temu, da bi se o tem vprašanju razpravljalo, oziroma, da bi o njem govorili kod stvareh mednarodnega značaja. Toda predsedniki vlad so se vendarle sporazumeli v Jalti leta 1945, da so te zadeve stvari mednarodnega interesa in se posebej smo se dogovorili, da naj bi se o teh stvareh razgovarjali ob primerem času, kadar bo mednarodno posvetovanje primerno.

O tej točki smo se pónovno razgovarjali tudi v Ženevi leta 1955. Vi ste tedaj zavzeli stališče, da ni razlogov, da bi sedaj spravili to vprašanje v razpravo. Rekli ste da ne smemo govoriti o tem kadar bi se nam zdelo, češ, da bi to bilo vmešavanje v notranje zadeve vzhodno evropskih držav.

Toda ali niso kasnejši dogodki pokazali, da sem imel prav, ko sem apeliral na Vas, da bi sprejeli razpravo o teh stvareh. Dogodki na Madžarskem in skoro enodušen nastop Obče Skupščine Združenih Narodov s tem v zvezi, kažejo — in ves svet to tako razume — da ne gre tam le za stvari domačega značaja.

Predlagam, da obnovimo razgovore o tem vprašanju. Zdi se, da moramo to storiti, da je to nujno potrebno storiti, zaradi miru in pravice.”

Tako se glasi dotični odstavek pisma predsednika Eisenhowerja.

Predsednik izvršnega odbora Zveze Krščansko demokratiških strank Srednje Evrope se mu je takole zahvalil: Krščanski demokrati iz Češko-Slovaške, Madžarske, Latvije, Litvanije, Poljske

in Jugoslavije v emigraciji, ki smo organizirani v tej zvezi, smo Vam zelo hvaležni, da ste v svojem odgovoru predsedniku Bulganinu z dne 12. januarja žigosali sovjetsko vmešavanje v življenje srednje in vzhodno evropskih narodov. To vmešavanje je povzročilo, da so ti narodi izgubili demokratične svobode in narodno neodvisnost.

Prepričani smo, da je naše narode, ki so vedno najboljši prijatelji Ameriških Združenih Držav, silno opogumila in jih duhovno okrepila Vaša zahteva, da je treba spraviti v razpravo njihovo usodo na sestanku državnih poglavarjev velikih sil. S tem so naši narodi zopet dobili zaupanje v moč in voditeljsko vlogo Ameriških Združenih Držav.

Vprašanje osvoboditve zaslužnih narodov je neizogibno povezano z drugimi vprašanji, ki dandanes dele in tlačijo Evropo, med tem tudi vprašanje zopetnega zedinjenja Nemčije, ki naj bi se izvedlo potom svobodnih volitev, odn. svobodnega glasovanja. Naši narodi so mnogo upali od zadnje konference velikih v Ženevi, pa še več bodo upali in pričakovali od vsake bodoče konference najvišjih zastopnikov velikih sil. Sedaj trenutno čutijo, da so brez moči. Če bi pa sile svobodnega sveta opustile to vprašanje, da ne bi prišlo na dnevni red pogajanj in reševanj, bi ti narodi čutili, da so poraženi, da so zopet izgubili bitko v svojem vsakodnevem bojevanju proti nasilnikom in zatiralcem. To bi pomenilo, da bi bili ti narodi končno izgubljeni za svobodni svet. Seveda pa zaupajo, da se kaj takega ne bo zgodilo.”

V predsednikovem imenu je prejem tega pisma potrdil njegov prvi pomočnik in sodelavec v Beli Hiši g. Sherman Adams, takole:

“Predsednik je sprejel Vaše pismo in je z zanimanjem čital Vaše pripombe k njegovi sedanjí akciji. Želi, da Vam sporočim njegov odločen namen, da bo vztrajno, neumorno delal in se prizadeval, da bi dosegel trajen mir in pravičen svet razmere za vse narode na svetu.

Po njegovem naročilu smo poslali Vaše pismo tajniku za zunanje zadeve, da bo tudi on vedel za Vaše odobravanje.”

Gen. tajnik UNO Hammarskjöld je ob obisku v Moskvi imel razgovore tudi s Hruščevim. Na zahodu sklepajo, da sta govorila predvsem o razorožitvi in tajnikovem predlogu Hruščovu, naj bi ZSSR sama najprej objavila, da je prenehala s produkcijo atomskih bomb in njih preizkušnji.

HRUŠČEV NA VRHU

Na zasedanju sovjetskega parlamenta je predsednik ZSSR maršal Vorošilov v veliko začudenje tujih diplomatov, ki so sedeli v galerijah, naznanil sovjetskimi poslancem, da bo odslužil naprej Hruščev tudi predsednik sovjetske vlade, namesto maršala Bulganina. S to objavo je Hruščev dobil v roke skoro tako oblast, kakor jo je imel pred njim v Sovjetski zvezi samo Stalin. Hruščev je sedaj glavni tajnik sovjetske KP in predsednik sovjetske vlade. Ima torej vso oblast in nad stranko in nad vlado. Postal je neke vrste Stalin II.

Hruščev je s tem napravil velikanski korak naprej. V mnogih žirih se je povzpelo do višin, ki jih je mogoče primerjati s tistimi, na katerih je sedel Stalin. Toda v mnogih važnih zadevah pa se od Stalina korenito razlikuje položaj Hruščeva. In na teh razlikah more Hruščevu še spodrsniti, če ne bo dovolj previdno meril svojih korakov. Doslej je dokazal, da je sposoben tudi za vrto-glave višine.

Rdeči imperij, ki mu Hruščev sedaj hoče sam vladati, je drugačen od tistega, nad katerim je vladal Stalin več deset let. Komunisti v današnjem rdečem imperiju so verjetno vznemirjeni zaradi razvoja v Kremlju, prvič zaradi drznosti Hruščeva in drugič zaradi njegove brezobzirne kršitve načel, ki jih je bil postavil zanje.

Hruščev, ki je ukazal delitev oblasti med stranko in vlado, je sedaj vzel obe oblasti v svoje roke. V satelitih je prisilil tiste, ki so imeli ti dve oblasti v svojih rokah ali na prepustitev ene drugemu tekmeču ali na odstop. Stalinov način vladanja, jim je sporočil, ni več dovoljen v komunističnem imperiju. Hruščev pa je sedaj znova zavladal na Stalinov način.

Vsak komunist, ki je na vrhu, ve, da je biti vodja stranke danes velika in težka naloga. Biti predsednik vlade pa je tudi težka in odgovorna služba. Stevilni vodilni komunisti so večkrat izjavljali, da je skoro nemogoče v sedanjih zapletenih časih enemu človeku izvrševati obe nalogi.

Hruščev bo 17. aprila star 64 let. Kljub vsej njegovi vihravosti in zdravju mnogi dvomijo, če bo mogel vzdržati breme, ki si ga je naložil. Stalin še ni imel 50 let, ko je dosegel totalno oblast, mnogo totalnejšo, kakor jo ima Hruščev danes.

Hruščev je uporabljal Stalinove preizkušene metode za doseg svojega cilja. Oba sta uporabila stranko za zgraditev široko razpredene osebne mreže. Oba sta svoje ljudi postavljala na odločilne položaje v stranki in potem v vladi, Stalin se je povezal z ljudmi, ki jih je pozneje likvidiral. Združil se je z Zinovjevim in Kamenevom v borbi proti svojem nevarnemu nasprotniku Trockiju. Ko je zmagal, se je spoprijel s svojimi zavezniki in jih ugonobil.

Hruščev se je tudi povezal s svojimi pristaši. Združil se je z Malenkovom. Prvim Stalinovim naslednikom, in z drugimi, da je mogel ugonobiti — s strelom — tekmeča za oblast, policijskega šefa Berijo. Pozneje je Hruščev svoje

ga pomagača Malenkova izgnal v oddaljeni Kazakstan. Hruščev se je nato pogladil tudi proti drugim sopotnikom: Kaganoviču, Molotovu in maršalu Žukovu, vojaku, ki ga je nekaj mesecev prej visoko povzdigoval, ko je obtoževal mrtvega Stalina zločinov.

Staljin je dajal koncesije v svoji borbi za oblast — delavcem in zlasti kmetom. Ko je bil že na varnem, se je obrnil proti njim ter jim vsilil kolektivizacijo z najbrutalnejšimi metodami.

Hruščev daje koncesije delavcem in potrošnikom. Snubi kmete. Izjavlja, da ga ne brigajo opozorila doktrinarskih komunistov ter dovoljuje kmetom, da kupujejo poljedelske stroje iz kolektivov. Toda za vsemi temi koncesijami se skrivajo nevarnosti, da bodo kmetje izgubili še tiste koščke lastne zemlje, ki so jih doslej morda še mogli obdržati.

Kljub vsemu vrenju in trenju znotraj ZSSR za časa Stalina, je njegova notranja politika izkazovala izredno kontinuiteto. Usmerjena je bila v težko industrijo, pustivši potrošniku upanje, da se bo nekega dne tudi nanj Stalin ozrl in mu dal vsakdanjih življenjskih potrebščin. Ta želja se mu za Stalinovega vladanja ni izpolnila. Stalinova zunanja politika je prav tako bila premočrna. Sledile so si mirovne ofenzive, pozivi za ljudske fronte in vrsta drugih trikov, danes še vedno v rabi v Kremlju.

Hruščev se krčevito drži filozofije težke industrije in fanatično vzdržuje ideje o končni zmagi komunizma pod vodstvom ZSSR.

Toda Stalin je bil previden, Hruščev pa veliko tvega. Stalin je bil zaprt sam vase in nedostopen, Hruščev pa je zgoren in rad potuje. Stalin je imel ogromen aparat tajne policije in široko mrežo vojaške policije. Policijski sistem Hruščeva je samo bled odsev Stalinovega. Ko je odpravljaj osebni kult Stalina, je Hruščev moral, ne glede na posledice, čistiti policijo in močno omejit njeno oblast. Zato izgleda skoro nemogoče, da bi mogel obnoviti tako močnolitsko oblast, kakor je bila Stalinova.

Toda najvažnejša razlika med obema karierama je naslednja:

Stalin se je dvignil na vrh s totalnim terorjem nad ljudstvom, ki je bilo še zelo zaostalo. Danes vlada v ZSSR vsesplošna vzgoja in prebivalstvo uživa mnogo višjo življenjsko raven, kakor pod Stalinom. Komunistična stranka znotraj ZSSR ni več revolucionarna, nasilna organizacija, pač pa konservativna vladajoča klika, ki ji gre za to, da položaj ostane tak kakršen je. Biti danes komunist v ZSSR pomeni doseči ugodnosti po vzorcu zapada. Logični zaključek more biti naslednji:

Hruščev ne more več postati totalen vlastodržec. Začel je prepozno. Za njim raste v vrstah stranke množica mladih tehnokratov, ki so navajeni žeti sadove svoje prilagodljivosti.

“Mi vsi smo stalinisti”, je Hruščev izjavil še ne eno leto potem, ko je Stalina ožigosal za morilca. Toda Hruščev se moti. V ZSSR je danes ostalo še zelo malo pravih stalinistov.

IZ TEDNA V TEDEN

FLRJ vlada je preko svojega rimskega poslanika dr. Darka Černeja protestirala pri ital. vladi zaradi nameravane namestitve baz za odmet raket na ital. področju. Na protest je zun. min. Pella odgovoril, da je ta zadeva notranji problem Italije. Vzporedno s to akcijo je jug. vlada objavila, da bo pri UNO vložila protest zaradi sklepa nemškega parlamenta o opremiti nemške vojske z atomskim orožjem. — Pri obeh protestih so vsi listi in javno mnenje bili soglasni v tem, da je takšna zun. politika spet popolnoma v skladu s politiko ZSSR.

V zvezi s predlogom Costa Rice, naj bi se tudi v deželah Amerik izvedlo zmanjšanje oborožitve, je pred amer. kongresom odgovarjal Dulles na vprašanje, ali je umestno, da se voj. pomoč USA ameriškim deželam zmanjša odn. ukine. Med drugim je dejal, da na splošno obstoja povsod nagnjenje k oboroževanju, “ni pa to tendenca, ki bi jo mogli kontrolirati, in če bi jo hoteli, bi

nam bilo žal”. Poudaril je, da je v “drugih državah” na razpolago takó ladjevje kakor avioni in vse vrste orožja, ni pa omenil pomensko nobene države. “Zdi se nam, da se v mnogih predelih sveta precej s ponosom govori o vojni opremiti. Narodi imajo radi reakcijska letala, čeprav pogosto samo zato, da s njimi poudarijo narodni ponos,” je dejal Dulles, “in kar nam v takih primerih ostaja, je samo obžalovanje takšne miselnosti, ne moremo pa je zavreči.”

Na področju Bližnjega vzhoda se je s sklepom Ibn Sauda, kralja Arabije, da prepusti bistvene drž. posesti svojemu bratu Feisalu, podobna precej spremenila. Medtem ko je bil Ibn Saud strogo v zah. taboru in se je nagibal bolj za zvezo z Irakom in Jordanijo, je njegov brat bolj nevtralec in mu je ljubša zveza z Nasserjevo arabsko republiko Egipta in Sirije. Feisal bo vodil odslej zun. in notr. politiko in je že tudi prevzel poveljstvo nad vojsko. V Kairu so njegov nastop pozdravili kot zmago Nasserjeve

UN HOMENAJE A LOS MANDATARIOS DE LA ARGENTINA

Según noticias recibidas desde Montevideo las delegaciones de los países democráticos americanos concurrentes a los actos de transmisión del mando en la República Argentina el próximo 1º de mayo, aprovecharán su estancia en Buenos Aires para realizar aparte un programa oficial de significativo homenaje al presidente y vicepresidente salientes, como reconocimiento de los hombres libres de América a la acción restauradora de la democracia argentina, los comicios libres y la entrega del poder al gobierno constitucional.

La iniciativa habría correspondido al gobierno uruguayo, habiéndose iniciado por la vía diplomática conversaciones para la preparación del homenaje, que se llevaría a efecto apenas el general Aramburu y el contraalmirante Rojas entregasen el mando a Arturo Frondizi y Alejandro Gómez. No han trascendido los detalles de la demostración.

POČASTITEV ARGENTINSKEGA PREDSEDNIKA IN PODPREDSEDNIKA

Po poročilih, ki so prispela sem iz Montevidea, pripravljajo zastopstva ameriških demokratiških držav na prvomajskih slavnostih ob nastopu novega argentinskega predsednika, še posebno slavnost, ki bo namenjena sedanjemu predsedniku generalu Aramburuju in podpredsedniku kontraadmiralu Rojasu. Ta počastitev bo potem, ko bo general Aramburu že predal predsedstvo novemu predsedniku. Slavnost naj bi bila obema sedanjima argentinskima državnima funkcionarjema priznanje svobodnih ljudi Amerike za obnovo demokracije v Argentini z izvedbo svobodnih volitev ter s predajo oblasti ustavni vladi.

Iniciativa za to počastitev gen. Aramburuja in kontraadmirala Rojasja izhaja od uruguayske vlade. Pripravlja se pa po diplomatski poti. Bo pa — kot omenjeno — takoj zatem, kakor hitro bosta general Aramburu in kontraadmiral Rojas predala vodstvo argentinske republike novemu predsedniku dr. Arturo Frondiziju, odnosno podpredsedniku Aleksandru Gomezu.

politike; na zahodu se še niso izrekli. Nasser sam pa gre sredi aprila na obisk v Moskvo.

Adenauerjeva vlada je proti opoziciji socialistov dosegla v parlamentu odobritev za oborožitev nemške vojske z atomskim orožjem. Istočasno sta nemška in angl. vlada objavili, da bosta vskladili svoje načrte in izdelavo orožja; k temu dogovoru naj bi se v kratkem pridružile še ostale zahodnoevropske dežele. — Nemški socialisti poskušajo sedaj organizirati vse sindikate, da bi z gen. štrajkom dosegli odpravo atomske oborožitve.

Amer. vlada je dovolila tudi sovj. znanstvenikom, da lahko prisostvujejo pri njenih poizkusih z atomskim orožjem.

Sovj. znanstveniki so pogladili 1500 kg raketo v višino 470 km in jo od tamkaj dobili nazaj.

Na vsem področju Kube je po odstopu vlade spet zavladal strožji režim polk. Batiste, ki je najprej dal odložiti volitve od junija na november. Vodja upornikov Fidel Castro pa napoveduje vsak čas izbruh splošne stavke, ki naj bi se končala s propadom Batiste. Cerkev je po svojih predstavnikih ponovno poskušala pomiriti oba tabora in je v ta namen poslala na uporniško ozemlje pom. škofa iz La Habane.

Debaty za odobritev gosp. in voj. pomoči demokratičnim državam s strani USA je Truman dejal tudi tole: “Če demokratiški poslanci ne bodo hoteli pristati na takšne izdatke, kakršne predlaga trenutno vlada, nam tega narod nikoli ne bo odpustil. Narod nam ne bo zameril, ako bomo potrošili preveč v skrbi za ohranitev miru, zameril pa bo, ako ne bomo izdali dovolj.” Na te besede je Eisenhower navezal svoj poziv republikanskim poslancem, češ ali se žele predstaviti pred volilci z milijardnimi številkami za oborožitev in brez vsakega centava za ohranitev miru.

Gallusov koncert

Med slovenskimi emigrantskimi društvami v Argentini jih je več, ki letos praznujejo desetletnico svojega obstoja. Med temi brez dvoma zavzema častno mesto Slov. pevski zbor Gallus. Njegovo delo za slovensko skupnost, za gojitev in poglobitev pevske kulture med Slovenci, za širjenje lepote slovenske narodne in umetne pesmi med druge narode, je tako veliko in pomembno, da zasluži priznanje in zahvalo ne samo slovenskih emigrantov v Argentini, ampak vsega slovenskega naroda. Kajti končni cilj vsega tega dela, vseh teh velikih osebnih žrtv in požrtvovanja vseh članov zbora in pevovodje, je bil služiti trpečemu narodu. O tem plemenitem Gallusovem delu bomo letos morali še pisati, ne da bi pri tem količjak omalovaževali prav tako velike napore in žrtve, ter zasluži vseh ostalih slovenskih emigrantskih pevskih zborov v Argentini, ki vsak na svojem področju in po svojih močeh vrši slovensko kulturno poslanstvo.

Za proslavo svoje desetletnice pripravlja Gallus več prireditev. Prva je bila v nedeljo 30. marca t. l. Izvedbo nedeljskega koncertnega programa je zbor poklonil vsej slovenski skupnosti v Argentini "v zahvalo za naklonjenost, s katero so rojaki vsa ta leta zbor spremljali pri njegovih prizadevanjih". Čisti dobitek tega koncerta so Gallusovci dodelili za podporo "prizadevanj za ureditev slovenskih domov, kjer se zbiramo, da v materinem jeziku in ob slovenski pesmi vztrajamo v svojem slovenstvu in ohranimo svoja narodna izročila". Zato so tudi vse priprave za koncert vodili predstavniki Slovenske hiše na Ramon Falconu v Buenos Airesu, Slovenskega kluba — Pristave — v Moronu, Slovenske vasi v Lanusu in Našega doma v San Justo.

Koncert je bil v dvorani kolegija El Salvador, Callao 540 v Buenos Airesu. Udeležba rojakov na njem bi bila lahko mnogo večja, če iz hvaležnosti in priznanja zboru in njegovim požrtvovalnim članom za vse žrtve, ki jih skozí deset let vsak teden doprinašajo za skupno slovensko stvar, še bolj pa zaradi namena nedeljske koncertne prireditve.

Gallusovci so tokrat v glavnem izvajali koncertni program, ki so ga leta naštetihiral za novembrsko tekmovalno pod okriljem "Collegium Musicum". Tudi je, kot znano, Gallus prišel v tekmovalni zbor nad 30 tukajšnjimi pevskimi zbori v vrsto 7 finalistov. V prvem delu koncertnega sporeda so bila dela petih tujih avtorjev: Palestrina z motetom O vos omnes — izvedbo te točke je zbor posvetil svojemu pok. članu J. Musarju —, De Victoria z motetom Vere Languores, J. S. Bach Wie schoen leuchtet der Morgenstern, O Vechi z madrigalom Margarita dai corai in argent. skladatelj J. de Dios Filibert Clavel del aire, Petelin-Gallus je bil zastopan s Kyrie in Sanctus iz štirigrasne maše Un gay berger. Drugi del je obsegal izključno dela slovenskih skladateljev. Tako so Gallusovci izvajali J. Ravnikovo Zenjico, U. Vrabčev Veter, M. Tomčeve Narodne motive in Vlahe. Adamčičevo Uspavanko in Kresovale tri devotke, Foersterjeve Naše gore, Dolinarjev venček slovenskih narodnih in Lajovčev Na pitnico. Koncert so zaključili z močnim Flajšmanovim Triglavom. Razen Dolinarjevega Venčka narodnih, Adamčičeve Kresovale tri devotke, Foersterjeve

Vsem naročnikom, oglaševalcem in podpornim članom ter vsem Slovincem v Argentini, po svetu in doma želi blagoslovljene praznike Kristusovega vstajenja

SVOBODNA SLOVENIJA

vih Naših gor in Flajšmanovega Triglava, je zbor Gallus vse ostale pesmi pel že na omenjenem lanskem tekmovalnem odn. na prejšnjih koncertih. Zapeli so jih pa z velikim občutjem in doživljem. Zato so zbrani rojaki Gallusove pevce po vsaki odpeti pesmi, čeprav so jo že ponovno slišali, nagradili s toplim aplavzom. Val navdušenja v dvorani, kjer je bilo navzočih tudi več starih slov. naselencev, so zlasti vzbudile Dolinarjev Venček narodnih, Tomčevi Vlahe ter Flajšmanov Triglav.

Po odpetem prvem delu koncertnega sporeda, je stopil na oder predsednik Društva Slovinci g. ing. Albin Mozeč. V imenu Društva Slovinci, predstavnikov Slovenskih domov na področju Vel. Buenos Airesa ter na tem prostoru delujočih slovenskih društev in organizacij je izrekel pevskemu zboru Gallus tople čestitke k njegovi 10 letnici. Dejal je, da je eden največjih zakladov, ki so jih slovenski emigranti prinesli s seboj v svet slovenskega pesem. To je tista pesem, ki je spremljala slehernega od zibelke naprej v otroški dobi, v letih mladenišтва in fantovskega vasovanja, pesem, ki je spremljala tudi naše borbe v boj. To pesem goji naprej v emigraciji zbor Gallus in njeno lepoto posreduje tudi drugim narodom. S tem svojim delom je Gallus veliko pripomogel, da domačini danes že dobro poznajo Slovence in lepoto njihove narodne tur umetne pesmi. Zboru se je zahvalil tudi za vse sodelovanje pri številnih slovenskih prireditvah. Čestital mu je k dosedanjim uspehom in mu želel še

veliko novih. Pri teh besedah je krepko stisnil roko pevovodji g. dr. Juliju Savelliju. Na oder sta tedaj stopila fant in dekle v narodnih nošah. Dirigentu g. dr. J. Savelliju sta izročila šopek nageljnove ter častno diplomu, ki so jo pevskemu zboru Gallus poklonili slovenski domovi s področja. Vel. Buenos Airesa, t. j. Slovenska hiša na Ramon Falconu, Slovenski kulturni, socialni in športni klub v Castellarju-Pristava, Slovenska vas v Lanusu in Naš dom v San Justu v zahvalo in priznanje ob 10. letnici njegovega požrtvovalnega delovanja na slovenskem kulturnem polju v zamejstvu.

Izročitev diplome je spremljalo navdušeno ploskanje in odobravanje zbranih rojakov.

Nedeljskemu koncertu je med drugim prisostvoval v prvem delu tudi argentinski skladatelj Alberto Schiuma, avtor več oper. Med odmorom je pevovodji g. dr. Juliju Savelliju čestital nad tako lepim izvajanjem del znanih glasbenih klasikov. Povedal je, da je bila Gallusova izvedba teh pesmi zanj velik umetniški užitek. Zelo laskavo se je o koncertu izražal tudi ramoski župnik Rev. M. Bazan, ki je tudi sam skladatelj ter je uglasbil že več pesmi. Je velik ljubitelj slovenske pesmi, ki jo pozna iz izvajanja ramoskega slovenskega cerkvenega pevskega zbora.

Vsi, ki so bili na nedeljskem koncertu, so bili Gallusovcem iskreno hvaležni, da so jim pripravili tako lep popoldan ob uživanju lepote slovenske pesmi.

Značilen obisk

Koncem januarja je obiskal Ameriške Združene Države glavni tajnik in voditelj krščansko demokratske stranke Venezuele dr. Rafael Caldera. Pod režimom generala Pereza Jimeneza je bil dr. Caldera ponovno v ječi, češ da je nasprotoval vladi in motil javni red, ker se je dosledno izražal proti diktaturi in zahteval svobodne volitve. Dr. Caldera je v času svojega bivanja v Združenih Državah bil v neprestani zvezi z voditelji krščansko demokratskih strank Srednje Evrope. Tajništvo zveze v New Yorku je bilo tudi za dr. Caldero njegov glavni stan. Tam se je sestal z vsemi krščansko demokratičnimi politiki, kar jih je bilo trenutno v New Yorku. Z zastopniki Krščansko demokratske zveze za Srednjo Evropo je imel dr. Caldera pogosta in temeljita posvetovanja. Pri tej priložnosti se je dr. Caldera ponovno zahvaljeval, da je zveza tako dosledno pri vseh mednarodnih kongresih, pa tudi sicer zastavljala svoj vpliv in se trudila za njegovo svobodo

in osvoboditev vseh tistih, ki so prišli v ječe kot nasprotniki diktature, ki je propadla v začetku letošnjega leta. Solidarnost krščansko demokratičnih političnih moči je bila krepko podčrtana ob tem obisku. Ko se je venezuelski politik vrnil domov, je poslal Zvezi Krščanskih demokratov za Srednjo Evropo, v roke direktorja urada v New Yorku dr. Puša tale brzojav: "Ponovna hvala za izraze plemenite solidarnosti. Hvala za vso pomoč, ki ste jo dali meni in krščansko demokratski stranki Venezuele v najtemnejših dneh. Sedaj je doba političnega preganjanja srečno za nami vsaj v naši državi. Krščansko demokratična stranka Venezuele in jaz ne bomo nikdar pozabili Vaše plemenite podpore in pomoči. Upamo, da bomo v bodočnosti vzajemno delali in utrjevali krščansko demokratične moči, uveljavljali krščansko demokratične ideale v latinski Ameriki in zlasti tudi v ljubljeni Evropi, ki že tako dolgo trpi."

Knjižna in slikarska razstava Slovenske kulturne akcije

Slovenska kulturna akcija je prejšnjo soboto, 29. marca t. l. povabila svoje ustvarjalne in redne člane, pa njih svoje in prijatelje na zaključno prireditev poletnega programa, ki je bil združen s knjižno ter slikarsko razstavo.

Zbrane goste je na vrtu restavracije Ilirija pozdravil predsednik SKA g.

Ruda Jurčec. Prikazal je dosedanje delo Slov. kult. akcije. Omenjal težave, ki so spremljale to delo, izražal pa tudi veselje nad doseženim uspehom, ki se zrcalijo v 25 knjigah, ki jih je izdala v štirih letih SKA. Zahvalil se je tako posameznikom, kakor tudi organizacijam in društvom, zlasti pa tisku za vso podporo, ki so jo izkazovali SKA v teh letih. Naglašal je dejstvo, da v emigraciji pravzaprav vrši mecensko službo že vsak naročnik knjižnih izdaj.

Vse goste je nato povabil v prostore umetniške slikarske šole, v katerih sta bili pripravljene dve razstavi. Na mizi so bile razvrščene vse knjige in publikacije, ki jih je dosedaj izdala Slov. kult. akcija, zadnja med njenimi knjigami je bila prav ta večer izšla knjiga Ljubljanski triptih, ki jo je spisal predsednik SKA Ruda Jurčec. Na stenah so pa visle oljnatne slike dveh mladih slovenskih slikarjev gđc. Metke Žirovnikove in g. Ivana Bukovca.

O knjižni razstavi odn. o knjižnih izdajah Slov. kult. akcije je spregovoril urednik teh izdaj g. dr. Tine Debeljak. Dejal je, da je SKA začela svoje delo s tradicijo, z izdajami Preglja, Velikonje, Balantiča ter delno tudi Kociprovega Meritka, ki je nastal v medvojnih letih, vse ostale knjige so pa že plod emigracijskega ustvarjanja. V nadaljnjih omenja nova imena v slovenski emigracijski literaturi pesnika Franceta Papeža, Vladimirja Kosa, pisatelja Rudu Jurčeca. V svoje poročilo je g. dr. T. Debeljak zajel tudi Vrednote, ki so vršile svoje znansko nalogo, v bodočem letu jo bodo, pa prepustile Zgodo-

SLOVENIA IN EUROPEAN AFFAIRS

je naslov knjigi, ki je že v tisku in je napisana v angleškem jeziku. Knjiga bo imela nad 200 strani ter bo razdeljena v 9 poglavij, ki obravnavajo geopolitično lepo Slovenije, pregled zgodovine od naselitve do konca fevdalizma, Ilirijo in konec Avstro-ogrske monarhije, prvo Jugoslavijo, okupacijo, komunistično revolucijo, drugo Jugoslavijo, politične stranke ter položaj slovenskih manjšin v Italiji in Avstriji.

Knjiga hoče biti uvod v serijo monografij o slovenskih problemih v angleškem jeziku v novi zbirki Studia Slovenica. S stvarnim dokazovanjem hoče podreti lažno sliko o slovenski preteklosti, ki so jo doslej napačno prikazovali Lahi, Nemci, Madžari in komunisti.

Več bono o tej zanimivi knjigi poročali v prihodnjih številkah, ko bomo sporočili tudi ceno za Argentino. Naročila za Argentino bo sprejemala uprava Svobodne Slovenije.

vinškemu zborniku. Prav tako nalogo, ki jo vrši Glas SKA.

G. dr. Debeljak je končno naglašal, da se SKA pri izdajanju knjig drži načela, da "hoče izdajati v prvi vrsti izvirna zamejska dela, ki naj dokazujejo, da književnost Slovinci v svetu noče biti nazadnjaška, temveč skuša po svojih močeh držati korak s svetovno sodobnostjo, sredi katere živi" in to "v sprostitvi v svobodi in duhu svobode v umetniškem ustvarjanju, v iskanju motivov in osebnostnih slogov, tako v smislu sodobnosti, kakor tradicije, le da izven diletantizma".

O mladih slovenskih slikarjih gđc. Metki Žirovnikovi in Ivanu Bukovcu je pa spregovoril tajnik Slovenske kult. akcije g. Marijan Marolt tople besede priznanja in pohvale obema. Povedal je, da sta oba mlada slikarja svoje početnice izkoristila za resno umetniško delo. Gđc. Metka Žirovnikova je bila v Mar del Plata in sad njenega bivanja v tem mestu so lepe slike s pristaniškega dela v tamošnjem mestu. G. Ivan Bukovec je pa naslikal lepe gorske motive iz Bariloč. V svojem govoru je g. Marolt naglašal, da je silno težko napraviti lepo planinsko sliko ali pa sliko morja. Taki poskusi se kaj radi sprevržejo v krič. Pri gđc. Žirovnikovi in g. Bukovcu se to ni zgodilo. Obema je ponovno čestital k najnovejšim njunim ustvaritvam ter jima želel še več uspehov v službi umetnosti.

Navzoči rojaki so si zatem ogledovali razstavljene knjige in umetniške slike, nato so se pa podali na vrt, kjer je Slov. kulturni akciji izrekel čestitke k njenemu dosedanemu opravljenemu delu g. ing. Albin Mozeč, tako v imenu Društva Slovinci, kakor tudi v imenu ostalih slovenskih društev in organizacij.

Trinkov koledar

Za Beneške Slovence so izdali Rev. Val. Reven in delavci Beneške Slovenije v Belgiji Trinkov žepni koledar, za leto 1958. Knjižica žepnega formata ima 119 strani. Na teh so poleg koledarskega dela slike: Msgr. Ivan Trinko, Na Trinkovem grobu, Cerkev M.D. v Dreka, Kmetška hiša v Lozeh iz 17. stoletja, Gorska obmejna vas Platišča, pesmi: Hrepenenje po domu — Ivan Trinko, Na grobu zamejskega in "Mersinski sodni dan" ter izbrani sestavki iz Benečije in njenega življenja ter o Slovenski Benečiji. Trajno vrednost bo tej knjižici dal sestavek: Krajevna imena in statistika Beneške Slovenije. Kdor se količjak z ljubeznijo zanima za naše ljudstvo na tej narodnostni meji, pa knjižice ne more odložiti dokler je ne povzije vse. Značaj, navade, usoda Beneških Slovinci, vsa njihova podoba je podana, tako lepo povedana v njihovih govorici, da ima vsak stavek, vsaka misel svojo posebno mikavnost. Urednik je najlepše povedal kaj je bil njegov namen:

Vam vsem, ki ste ostali zvesti sebi in svoji zemlji, bodi, da ste doma ali se ubadate po svetu, Vam vsem pošiljamo naš skupni pozdrav.

Že par let Vam oči novega leta prihaja v roke naš Trinkov koledar. Vemo, da ga zvesto in z zanimanjem prebirate. Ob njem se vsakokrat zamislite y tegobe naše zemlje in naših ljudi. Iz koledarčka pa zveste tudi marsikaj, kar Vas navda s ponosom in ljubeznijo do naše male domačije. Čeprav smo najmanjši med brati, najbolj na zapad potisnjeni, vendar imamo marsikaj pokazati iz svoje preteklosti in sedanjosti. Ko obračate skromne strani Trinkovega koledarja, vas bo navdala tudi za-

ARGENTINA

V Buenos Airesu je na posledicah dveh operacij umrl minister za vojsko general Victor Jaime Majó. Pok. general Majó je v vojaških vrstah zaradi svojega strokovnega znanja ter visokih moralnih kvalitet užival velik ugled. Pogreba so se udeležile visoke državne osebnosti s sedanjim in bodočim predsednikom gen. Aramburjem in dr. Frondizjem na čelu. V imenu vlade je umrlemu vojnemu ministru govoril v slovo podpredsednik kontraadmiral Rojas, v imenu vojske se je pa od njega poslovil vrhovni poveljnik general Ossorio Arana.

Novoizvoljeni predsednik dr. Frondizi se bo po obisku sosednji republiki Čile dne 14. aprila podal na enodnevni obisk v Peru.

Dne 1. aprila je prenehal obstojati in delovati posvetovalni odbor, ki ga je revolucionarna vlada ustanovila 28. oktobra 1955.

Zaradi prenosa koncesije za eksploatacijo rudnika Farallon Negro v prov. Catamarca na univerzo v Tucumanu je v mestu Catamarca prišlo do izgrediv. Delavstvo rudnika se je uplo ter zasedlo za nekaj ur vladno palačo in radijsko postajo LW 7. Nezadovoljni delavci so zahtevali odstop zveznega komisarja v provinci. Nastopila je vojska ter je provincijsko vlado prevzel poveljnik 17. pehotnega polka, zvezni komisar pa je odstopil.

Predsednik gen. Aramburu bo 14. aprila obiskal Tucuman. Udeležil se bo zaključne slavnosti ob "tednu svobodnega tiska". Ob tej priložnosti bodo položili tudi temeljni kamen za 14 nadstropno palačo dnevnika "Libertad", ki je prej pripadal ted. režimu, sedaj ga je pa kupila posebna tiskovna družba.

Biv. šef odseka za Južno Ameriko v severnoam. zun. ministerstvu Henry Holland je bil nekaj dni v Buenos Airesu. Obiskal je predsednika gen. Aramburja, časnikarjem pa je izjavil, da se je tokrat mudil v argent. prestolnici v privatnih zadevah kot odvetnik.

Poslanci in senatorji intransigentnih radikalov so imeli štiridnevno posvetovalje za določitev osebnosti za predsedstvo v obeh zakonodajnih zbornicah. Za začasnega predsednika senata je bil končno določen senator dr. José M. Guido, za predsednika poslanske zbornice pa prof. Monjardin.

Proračun buenosaireske univerze znaša \$ 978.970.000.

Argentinski predsednik ima tako kot severnoam. razmeroma zelo majhno plačo. Mesečni dohodki zanj so določeni na 8.000 pesov. K plači dobi še draginjsko doklado 2.100 pesov, doklada za reprezentacijo pa znaša 2.500 pesov. Skupno torej znašajo mesečni dohodki argent. predsednika 12.600 pesov. V tem pogledu je na boljšem vsak šef odseka v kakem inozemskem podjetju, pa ne samo ti, ampak tudi boljši nogometni igralci v raznih buenosaireskih športnih klubih, ki mesečno zaslužijo nad 30.000 pesov.

vest skupnosti. Čutili se boste povezane med sabo, pa naj nas ločijo tisoči kilometrov.

In ta je tudi glavni namen Trinkovega koledarja, da se v njegovem duhu vsi naši rojaki ob Matajurjem, ob Nadiži in Teru čutijo eno z vsemi, ki so razkropljeni daleč po svetu."

Trinkov koledar je literarna redkost takoj ko izide in bo ohranil posebno mesto v naših knjižnicah.

M.K.

V BORBI ZA SVOBODO

Prejeli smo reviji World Liberalism (Svetovni liberalizem) in Jeunesse Libre (Svobodna mladina), ki sta obe glasili liberalno usmerjenih politikov. V obeh revijah sodelujejo tudi slov. rojaki. Tako v World liberalismu poleg filozofa Madariage in grofa Coudenhove-Kalergieja sodeluje tudi F. Lovrenc s članom kom. Moderne ekonomske ideje, v Jeunesse Libre pa Borut Žerjav s članom Ali so študentje reakcionarji? in Z. Marn s polemiko: Iluzionistična politika.

Seznam umorjenih duhovnikov ljubljanske škofije, seznam bogoslovcev ljubljanskega semenišča, ki so jih pobili komunisti, dokazi o preganjanju kat. Cerkve v Jugoslaviji so posamezna zaglavja v knjigi msgr. Škerbeca Krivda rdeče fronte.

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

INDONEZIJA V OGNJU

Nekaj nad tri tedne trajajoča državljanska vojna v Indoneziji prehaja, po mnenju opazovalcev, ta teden v odločilno fazo. Vladne sile se pripravljajo na splošen napad na glavni stan revolucionarnih sil v Padangu v srednji Sumatri.

Napad nameravajo izvesti nad Padang, ki šteje 120.000 prebivalcev, z morja, po suhem in iz zraka. Istočasno bodo vladne čete izvedle napad proti uporniški postojanki Bukitingi, 65 km severno od Padanga.

V Djakarti, glavnem mestu indonezijske republike, napovedujejo hiter konec državljanske vojne. Optimistične napovedi utemeljujejo z vrsto hitrih in lahkih zmag, ki so jih vladne sile dosegle nad uporniki, odkar so zavzele tri važne otoke v skupini Riau na vzhodni obali Sumatre. S padali in suhozemsko vojsko so vladne sile zavzele tudi severnoameriška petrolejska ležišča pri Pakanbaru, severnoameriške petrolejske naprave pri Liriku ter se združile na stratežkem križišču cest pri Sungalangsat koncem preteklega tedna.

S temi hitrimi udarci, ki so jih podprli še s pomorsko blokado vzhodne in zahodne obale Sumatre, je djakartska vlada stisnila gospodarski obroč okoli uporniškega področja. Ker je upornikom presekala pomorsko zvezo s Singapurjem, s katerim so uporniki nemoteno dostaj trgovali, se je revolucionarna vlada znašla v težkem položaju. Revolucionarji se sedaj pripravljajo na obrambo pred vladnim napadom ter so uničili veliko padangsko letališče, ki bi ga djakartske sile mogle uporabiti za letalsko izkrcanje. Revolucionarji razpolagajo z maloštevilnim letalstvom, medtem ko so med vladnimi četami ugotovili nad 300 sovjetskih "instruktorjev". Polkovnik Husein, poveljnik revolucionarnih sil, je objavil, da se bodo revolucionarji borili za vsako ped zemlje in da "se bo sedaj v nekaj dneh prelilo v Indoneziji več krvi kakor se je kdaj koli doslej do končne zmage protikomunističnih revolucionarjev! Obtožil je djakartskega predsednika Sukarno, da je prodal Indonezijo komunizmu, ki jo hoče napraviti za nov satelit v jugovzhodni Aziji.

Novice iz Slovenije

Na Vrhniki je umrla v 96. letu starosti ga. Ana Lenarčič, roj. Kotnik. Bila je hči veleposesnika, tovarnarja in deželnega poslanca Franca Kotnika (ob katerem se nastopa v Maroltovem romanu "Zori, noč veselja"), žena in zdaj vdova po deželnem poslancu in predsedniku Zbornice TOI Josipu Lenarčiču. Po zgodnji smrti očetovih sinov, svojih bratov, Franca ml. in Karla Kotnika, ki sta med največjimi slovenskimi mecen, zlasti Družbe sv. Cirila in Metoda, je z možem prevzela Kotnikovo velepossestvo in poskrbela, da so se bratova mecenska volila v redu izplačala. Kot lastnica tudi dolenske turnske graščine je prenesla v Verd mnoge dragocene starine, tako prvo izdajo Valvasorja, številne umetnine in pohištvo. Sama je živela skromno in pač zato je dosegla tudi tolikšno starost. Pred komunisti ni hotela bežati. Ker je bila že osemdesetletna starica, se je niso upali likvidirati, pač pa so ji vse premoženje "podržali" in so se na njem potem opirali razni delomržeži. Iz rodnega doma v Verdu so jo na parizanju prepeljali na njeno manjše posestvo v Česirku v rovtarski občini in ji dovolili vzeti s seboj le najrevnejše predmete. Nad tem spovedom so se zgražali vsi Vrhniki in tudi številni njeni bivši uslužbenci in žernadniki. Nazadnje se je posrečilo hčeri Zori Lovrenčič, ženi predsednika Slovenskega lovskega društva, ki je imel v sorodstvu nekaj ofarjev, da jo je smela vzeti k sebi, kjer je v revščini obdelovala vrtniček, ki so ga smeli še uživati. Sin ing. Milan je kot begunec tragično preminul v begunstvu pri Trevisu. Na vprašanje, kako je mogla v tako visokih letih prenesti vsa ta ponižanja, je odgovorila: "Tako kot drugi ljudje". Letos 2. januarja so ji sorodniki in znanici priredili skromno slovesnost za njen 95. rojstni dan. Razvedrila se je ob tej pozornosti in ostala do desetih zvečer v družbi prijateljev. Štirinajst dni pozneje jo je zadela možganska kap in po daljši agoniji se je preselila v boljše življenje.

Približno v istem času je umrl na Vrhniki mali posestnik p. d. "Gašpur", skrbni oče našega slovenskega slovenskega župnika na Angleškem, g. Ignacija Kunstlja, tudi že v častitljivi starosti. Naj jima sveti večna luč!

V Visokem v Poljanski dolini so odkrili spomenik pisatelju dr. Ivanu Tavčarju. Goste je v imenu Tavčarjevih pozdravil dr. Ivo Tavčar. O pisatelju Ivanu Tavčarju in njegovem pomenu v slovenski literarni zgodovini je govoril predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar, ki je tudi odkril spomenik. Govorilo je še več govornikov. Med drugimi dr. Ljuba Prener v imenu odvetnikov.

V Moravčah je začela Keramično-kemična industrija v Kamniku graditi pralnico kremenčevega peska, ki ga uporabljajo predvsem livarji.

Umrli so. V Ljubljani. Anton Čop, uslužbenec podjetja Jugosinspekt, Elizabeta Kocijančič, Martin Snoj, upok. Tob. tovarne, Valentin Keržan, upokojeni vlakovodja, Antonija Jager, vdova po mesarju, Marija Onič, učiteljica v p. Marija Kovač, roj. Trebar, vdova po žel. uradniku, Anton Lavrič, organist, Lea Knez, roj. Rankel, Rudolf Marn. upok., Leopold Klanjšček, žel. vlakovodja v p., Frančiška Avser, roj. Ropret, vdova po poštnem oficijalu in Stane Dornik, poveljnik postaje ljudske milice Dvije-Mojstrana, Amalija Videčnik v Celju, Jože Marinč, posestnik v Prebolu, Marija Pavlin v Podbrezjah, Frančiška Jenko v Slov. Javorniku, Franc Ilc, uslužbenec splošne bolnišnice v Novem mestu, Jernej Robar, posestnik v Dragji vasi, Nuša Zorko, roj. Kersnik na Brdu pri Lukovici, Franc Košar v Ptuj, Franc Zlebnik, žel. uradnik v p. v Vojniku, Franc Kranjc, lesni manipulant v škofljici, Minka Oven-s. Amanci, usmiljenka in biv. voditeljica kuhinje v Leonišču, na Rakeku, Tomaž Rabe na Vrhniki, Rudolf Mehle v Perovem in prof. Jože Zagar, akademski slikar v Mariboru.

SLOVENC I V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Naši slovenski skavti v Bariločah

Z večurno zamudo so se v petek 14. februarja odpeljali skavti pod vodstvom svojega načelnika g. Marijana Trtnika z osebnim vlakom v 2. razredu na taborenje v dalnje, lahko rečemo tudi, slovenske Bariloče. Po poskusu članov Mladinskega doma je bil to drugi "množični" izlet 12 mladih mož iz Buenos Airesu bratom na jugu. Ob vsej skrom-

nosti in varnosti je bilo podjetje le tudi finančno tvegano in proračun najbrž ne bi vzdržal ravnotežja, če ne bi bariloški Slovenci naših dečkov in mladencev tako gostoljubno sprejeli. Na pustno nedeljo so jih čakali kar s tremi kamioni na kolodvoru in jih odpeljali v zanje brezplačni slovenski planinški stan, kjer so dva dneva jedli in počivali od dolge, pa brez nesreč prestane vožnje. Potem so jih odpeljali pod vzhodje Catedrala. Otovorjeni s težkimi

SLOVENSKI ŠPORTNI DNEVI

V soboto popoldne so v Mladinskem domu v Don Bosco odigrali še zadnje tekme v namiznem tenisu. Mladinci Našega doma so premagali moštvo SFZ Moron s 4:1; — Skvarča : Mežnar 2:0 (21:12, 21:19), Modic : Tomazin 1:2 (22:20, 9:21, 17:21), Kovač-Oven : Mežnar-Benedičič 2:1 (16:21, 21:18, 21:17), Kovač : Grabnar 2:0 (21:8, 21:13), Oven : Benedičič 2:0 (21:10, 21:15). Nato so se pomerili v preostalih tekмах člani Našega doma in Mladinskega doma. Prekinjeno tekmo dvojice sta Rus-Padovan proti Fajfarju-Pibru odločila v svojo korist z 2:20. Tako sta prva dva zmagala z 2:1. Kristof (N. d.) je izgubil s Tomaževičem (M. d.) 1:2 (20:22, 22:20, 17:21); dočim je Padovan premagal Fajfarja 2:1 (16:21, 21:19, 21:14). Z zmago nad moštvom Mladinskega si je Naš dom osvojil prvo mesto v namiznem tenisu.

Zvečer pa se je v Našem domu končal šahovski moštveni turnir. Najprej sta končala prekinjeno partijo Debevec (SFZ Moron) in Poštajner (N. d.), točko je odnesel Debevec. SFZ Lanus je premagal SFZ Moron 4:0 — Berčič : Debevec 1:0, Draksler : Štancar 1:0, Kunc : Vodnik 1:0, Burja : Urbančič 1:0. Naš dom pa je zmagal Mladinski dom 2½:1½ — Poštajner : Filipič 1:0, Bujas : Šinkovec 1:0, Kristof : Volovšek ½:½, Golmajer : Marolt 0:1. S tem si je moštvo Našega doma osvojilo prvo mesto s 5 točkami (po partijah pa 7 točk), sledi Mladinski dom s 4 točkami (9 točk), SFZ Lanus 2 (5½), SFZ Moron 1 (2½).

Nogetmet: V nedeljo dopoldne bi se morali odigrati zadnji dve tekmi v nogetmetu. Pa so slabo vreme, pomanjkanje discipline in netočnost razočarali maloštevilne gledalce. Naš dom ni mogel postaviti moštva zaradi odsotnosti

nekaterih igralcev in je prepustil brez boja zmago SFZ Moronu. Moštvo SFZ Lanusa je — kakor vedno prišlo točno ob določeni uri, toda domačine je bilo treba čakati. Tako se je tekma začela z že običajno enournu zamudo, a se ni končala. Moštvo SFZ Lanusa je zapustilo igrišče iz protesta — po sodnikovi izjavi — 15 m pred koncem po mnenju gledalcev pa z svemi podaljški vred le 7 minut. V trenutku, ko so Lanuščani zapustili igrišče, je bil rezultat 2:2. Za SFZ Lanus so igrali: Goljevšček, Černak J. Urbanija; Strah, T. Nabergoj F., Černak L.; za Mladinski dom pa Zupanc, Avguštin, Fajfar, Gril, Tašner J., Tašner L.; Mehle, Piber R. Štajdaber, Piber J., Teršič. Igra sama je bila dosti zanimiva, v prvem polčasu je SFZ Lanus vodil 2:0, v drugem polčasu pa je Mladinski dom izenačil. Sodnik, Argentinec, je v začetku dobro sodil, včepprav je prvi polčas raztegnil na 50. m. Imel pa je težko stališče, ker so igralci skušali vplivati nanj. Tako je bilo videti, da ne bo dobro končalo, posebno, ko v drugem polčasu ni hotel videti očitnega faula, v kazenskem prostoru Mlad. doma in ko so ti izenačili, a je bila prej roka, so Lanuščani zapustili igrišče. Kljub vsem razlogom, ki jih navajajo, ni športno to dejanje. Prav tako tudi ni mogoče zagovarjati poašanja moštva Mladinskega doma. Če se nasprotni igralce poškoduje, se drugače postopa, ne pa se vpije, naj gre ven in da se celo nadaljuje z igro. In četudi bi zaradi tega izgubili igro! Saj naš sport ni samo borba za točke in za mesta. Ti športni dnevi, ki so se tako neslavno končali, naj nam bodo v opomin: Morajo nas družiti v geslu: Zdrav duh v zdravem telesu, ne pa še bolj razdvajati.

nahrbtniki so se 12-13-letni dečki v tako kratkem času povzpeli po strmi planinski poti do "Skale", da so jih starejši spremljevalci komaj dohajali, čeprav ta mladež planin še nikoli videla ni, kaj šele, da bi po jih lazila. Naslednji dan so opravili lepo pietetno dejanje: povzpeli so se k poldrugo uro oddaljenemu jezeru "Tonček", kjer so položili sveže spleten venec k temu na ravnamu spomeniku slovenskega planinca. Nekateri so se dvignili še do Schmollovega jezera.

Nato šele se je pričelo pravo taborenje po vseh skavtskih pravilih pod gor. Lopez. Enkrat je prišla vsa družba do Lopezove koč, nekateri še dalje kvišku. Drugič so pod noč povabili bariloške Slovence k tabornemu ognju in skavtskim igram. Krajše izlete so pa vedno delali. Škoda samo, da niso zaradi prometnih težav dosegli tudi ledenika in vznožja Tronadorja, kjer biva Frenk Jerman in njegova družina.

Ves izlet je bil preračunan na tri tedne. Železničarski štrajk je pa skupino še za skoraj cel teden zadržal v Bariločah, zdaj spet v slovenskem stanu, kjer so čakali na prvi vlak v Buenos Aires. V družbi gostoljubnih Bariločanov jih ni motilo niti to, da so se v prestolici medtem že šole pričele. Nekateri so izkoristili to čakanje za nove izlete, tako je, postavim, Primož Marolt preplezal z dr. Arkom Pico Principal na Lopezu, spremljajoči jih slikar Ivan Bukovec pa še kaj novega naslikal. Drugi spet so se navadili tarokirati.

Nazadnje je vendar vlak zapiskal. Vsi so se zredili, nekateri tudi zrastle, kar ni nemala zasluga kuharjeva, in se polni najlepših spominov na dotlej nepoznane krajevine lepote in dobrobrščnih svojih rojakov vrnili po štirih tednih v pusto glavno mesto, pa v objem mamic, očkov, bratcev in sester.

Na zadnjem občnem zboru Slovenskega keglaskega kluba na Pristavi-Moron je bil po odobrenih poročilih odbornikov o delu društva v minuli poslovni dobi ter o bilanci in računu izgub in dobička izvoljen naslednji odbor: Predsednik, Albin Petein, tajnik Ciril Golmajer, blagajnik Jernej Vrhovec, gospodar Mirko Kopač. Preglednika računov sta ga šefka Mikuz in Jože Jonke.

V nedeljo po prazniku Sv. Jožefa je bilo prošenje v fari Transito de San José v Buenos Airesu. Pri glavni maši, ki jo je daroval pomožni škof in generalni vikar msgr. dr. Bolatti, je pel zbor "Gallus". Pri vrodu v cerkev je zbor cerkvenemu dostojanstveniku v pozdrav zapel Pogačarjev. Ecce sacerdos magnus, med sv. mašo pa je poleg nekaterih delov latinske maše izvajal kasične motete za postni čas.

Po sv. maši so se pevci podali na dom družine g. Jožeta Repovža, kjer so v prijetnem razpoloženju in ob ljubeznivi potrezbi njegove gospe proslavili gostiteljev god.

OSEBNE NOVICE

Dne 1. aprila t. l. je bila triletnica smrti polkovnika Vladimirja Vauhnik. Na Veliko nedeljo bo za pokoj njegove duše maša ob pol deveti uri v župni cerkvi v San Martinu.

Družinska sreča. V Barrio San José, Adrogué, je bil krščen Juan Marinčič, sin Franca in Marije ter Carlos Alberto Kralj, sin Štefana in Ane Adrián. Srečnim staršem naše čestitke.

SLOVENC I P O S V E T U

USA

V slovenski župniji Sv. Vida v Clevelandu je nastopil kaplansko službo Jošt Martelanc, ki je do pred kratkim deloval v dušnem pastirstvu v sanluisški škofiji v Argentini.

KANADA

Slovenska župnija v Torontu je tudi letos posvetila zadnjo nedeljo v januarju Baragi. V cerkvi je bil pri mašah govor o Baragi ter nabirka za Baragov sklad, popoldne molitvena ura za Baragovo beatifikacijo, nato pa Baragova proslava, ki jo je pripravil Baragov misijonski krožek pod vodstvom predsed-

Vsem članom in članicam ter vsem Slovincem v Argentini želi blagoslovljeno Veliko noč Društvo Slovencev

PISMO KATEREMUKOLI SLOVENCU

Kdorkoli si, kjerkoli, karkoli: Slovec si. In pišem Ti, da spet skupno pokramljava. Ni važno, ali Te poznam ali ne. Tudi ne, ali poznaš mene. To so malenkosti. Važno pa je tole: Slovec si! V tujini! V Buenos Airesu. Jaz tudi. Zato: Brata sva-Slovenca. Svobodna brata. Govoriva!

Glej, naš dan se bliža. Naš slovenski dan. Veliki tabor svobodnega slovenstva v Buenos Airesu. Mislim na to. In Ti? Misliš? Vem: To je narodni praznik svobodnih Slovencev. In Ti? Veš to? Brat moj, ne bom Te učil. Iz iste družine sva. Iz družine slovenstva. Zato: Ne, učil Te ne bom. Kajti trošiti na levo in desno lepe nauke, plemenita gesla, je bila poceni stvar. Zato: Učil Te ne bom. Samo govoril bom s Teboj, ker vem, da vse, kar se dogaja v Tebi, se dogaja v nas vseh. V meni prav tako. Vem, da vzdihuješ: Časi so slabi, pasji: cene naraščajo, živeti je vsak dan dražji šport; treba bo opustiti vse zabave, treba se bo odpovedati vsem prireditvam, treba bo pričeti sistematično varčevanje in tako naprej. Prijatelj moj, brat moj, vse te Tvoje misli vem in poznam. Ker niso samo Tvoje. So moje tudi. Saj sva iz iste slovenske družine.

Goriška in Primorska

Titovi komunisti na Goriškem so se spravili zopet pod novo streho. Najprej so v tej pokrajini nastopali kot ofarji, zatem kot pravoverni komunisti. Ko komunizem ni bil več v modi, so se prekrstili v "neodvisne socialiste". Ker pa sami dosti ne pomenijo, se vedno radi pridružijo komu, da njihova maloštevilnost ni tako vidna. Tako so se sedaj priključili italijanskim Nennijevim socialistom. Po sporazumu med Titovci in Nennijevci so prišli od Titovcev in skupni odbor Dorica Makuc, učitelj Viljem Nant in sovedenjski župan Čučet.

Italijanski vladni komisar v Trstu je odobril 180 milijonov lir za zgraditev novega poslopja za slovensko gimnazijo. Predstavniki italijanskih beguncev iz Istre so proti temu hudo protestirali.

Italijanski obmejni organi delajo v zadnjem času težave jugoslovanskim državljanom pri potovanju v Italijo, čeprav imajo v redu potne listine. V zadnjem času so jo zagodli celo svetniku trgovinske zbornice dr. Borisu Zidariču, ki je bil namenjen v Trst na razgovore z ravnateljstvom tržaškega velesejma glede pogojev za jugoslovansko udeležbo na tem sejmu v letu 1958. Čeprav je dr. Zidarič tudi tajnik za pokrajinski trgovinski sporazum med Italijo in Jugoslavijo ter se je kot član jugoslovanske delegacije tudi udeležil zadnjih razgovorov italijansko-jugoslovanskih trgovinskih zbornic, ga italijanski obmejni stražniki niso pustili naprej. Zaradi tega so titovci pri Italijanih vložili oster protest.

Skozi vse goriške bloke je preteklo leto šlo 311.834 italijanskih in 702.723 jug. državljanov. V teh številkah niso všeti niti tisti, ki imajo redni potni list, in tudi ne tisti, ki so dvolastniki.

V Trstu je umrl učitelj Karel Gruntar, doma iz Kobarida, v Ukvah Jedert Erat roj. Grile, doma iz Zabnic, mati salezijanca Jakoba Erata, sedaj delujočega v Peruju, Rojanu pa Amalija Ček z Grete.

Vsak teden ena

DOBRO JUTRO, ZLATO JUTRO...

Dobro jutro, zlato jutro, dober dan, ti beli dan! Z Bogom, ti devojka moja, daleč pot je prek poljan.

Očka, mamka me sprašuje: "Kje pa si tak dolgo bil?" Kje? Tak dolgo sem popival, da sem še klobuk zapil.

Očka, mamka le verujta, dobro sem vas nalagal, saj le z mosta od radosti v vodo sem klobuk zagnal.

A nečesa Ti najbrže ne veš: V teh slabih in pasjih časih sem jaz sklenil tole: Marsičemu se bom odpovedal, toda: slovenski dan, naš dan je samo enkrat na leto! Tam bom vedno zraven! To je moj dan. In Tvoj. In nas vseh, ki smo bratje in sestre. Čim slabši so časi, tem večja je potreba tega našega dne. Kajti s tem dnem pomagamo slovenskim revežem! Če je zate, če je zame življenje vsak dan težje, kako težko mora biti šele za tiste, ki so že dosedaj živeli od tuje pomoči: Za bolne, za ostarele, za invalide, za vdove z otroci? Misliš na to? Jaz mislim. In mislim nate in Te prosim: na slovenski dan ne pozabi! Kajti to je dan slovenskega bratstva in slovenske dobrotlosti.

Si pristaš te ali one stranke. Kaj me briga! Svoboden si. Svoboden Slovec! Moj brat si. Karkoli si, kakorkoli misliš: vem: V svoje ideje dostikrat podoimiš, za svoje ideje bi se rad dostikrat stregel. Kot jaz. Smo pač bratje-Slovenci. V to pa ne Ti, ne jaz ne dvomiva, zato sva se in se bova še v istih vrstah stela: za slovensko. Dokler pa do teh front za slovensko svobodo ne pride, je naša obrambna linija v vseh naših sreih: V Tvojem in mojem in nas vseh; je naš vrhovni štab, naš paradni marš: Na slovenski dan v Moron! Da ostanemo močni: Slovenci. Da ostanemo bratje: Slovenci! Da ostanemo svobodni in združeni: Slovenci! Ti in jaz, ki si lahko sama služiva in se preživljava, a da po naših močeh ostanemo močni, svobodni: Slovenci-tudi tisti naši bratje in sestre, ki med nami trpe pomanjkanje in revščino. Oba: Ti in jaz! Vsi, ki moremo, moramo pomagati onemoglom Slovincem. Kajti samo v tem ostajamo Slovenci.

Kaj si, kako misliš o naši politiki, kako presojaš naša društva, to me ne briga! Moj brat si. Pridi na slovenski dan. Kot brat Te vabim, kot Tvoj slovenski brat Te pričakujem in Te pozdravljam Š. A.

PRAVNA POSVETOVALNICA SVOBODNE SLOVENIJE

Davčne zadeve

Mnogi izmed naših čitateljev v Argentini so že ustanovili samostojna gospodarska podjetja. Za nje in za mnoge druge bo zanimivo poročanje o davčnih zadevah, ki ga bomo od časa do časa objavljali v našem listu in skušali seznanjati naše čitatelje z najvažnejšimi določili tukajšnje davčne zakonodaje.

Prehajamo takoj na konkretno davčno zadevo.

Glavna davčna direkcija (Dirección Gral. Impositiva) porvince Buenos Aires je objavila, da morajo davčni zavezanci vložiti davčne napovedi (Declaración jurada) za pridobitne davke do 15. aprila t. l. V istem terminu morajo tudi plačati 50% onega zneska, ki so ga plačali kot pridobitni davek v lanskem davčnem letu, kot predujem na svojo (Nadaljevanje na 4. strani)

ZAGARANTIRAJTE SI SVOJO DENARNO NALOŽBO

- NAJVIŠJE OBRESTI
- TRDNO GARANCIJO
- TAKOJŠNJO VRNITEV VAM NUDI

DAYDAM
VIA MONTE 448 - 6.° piso

Naložba na visoke obresti je stvar zaupanja. Pozanimajte se o našem poslovanju pri tistih, ki z nami že sodelujejo.

PRAVNA POSVETOVALNICA
SVOBODNE SLOVENIJE
(Nadaljevanje s 3. strani)

letošnje davčno obveznost. Dokončen obračun davčnih obveznosti posameznikov se bo izvršil pozneje.

Formularje za davčne napovedi pridobine morejo zavezanci dvigniti pri podružnici davčne direkcije v kraju sedeža svojega podjetja ali v posloppju Glavne davčne direkcije v mestu La Plata (Ulica SEDEM št. 684) in to vsak delavnik dopoldne med 7. in 11. uro.

Kdo je davčni zavezanec za plačevanje pridobitnega davka? Vsaka oseba, ki samostojno opravlja kako pridobitno delavnost. To davčno načelo ne velja samo za ozemlje Province Bs. As. marveč za ozemlje vse države.

Kdor opravlja svojo pridobitno delavnost na ozemlju ene same province, mora plačevati pridobnino v skladu z

določili davčnega zakona dotične province. Vsaka provinca ima namreč svoj davčni zakon, ki pa seveda mora biti v skladu z določili Državnega davčnega zakona.

Ako davčni zavezanec opravlja svojo pridobitno delavnost na ozemlju več province ali na ozemlju ene province in ozemlju Cap. Fed., mora vložiti svojo davčno napoved in plačati določeno, kolik odstotek davčne vsote pripada kakoli provinci in oziroma držav. teritoriju.

Posebej opazujemo:

Davčni zavezanec, ki spada v skupino interprovincialnega obdavčenja, mora prositi pri Davčni upravi, da se mu vroči poseben formular za njegovo davčno napoved, ki je predpisan v ta namen, česar pa mnogokrat ne vedo niti uslužbenci Davčne uprave. V lastnem interesu (v izogib dvojnega obdavčenja!) naj torej taki davčni zavezanci prosijo za dotični poseben formular in se pri tem sklicujejo na zakon št. 5737, ki ga je izdala Provinca Bs. As.

Davčni zavezanci, ki spadajo v skupino "interprovincialnega" obdavčenja in bodo letos prvič vložili svojo davčno napoved, naj tej napovedi prilože poseben vlog in obrazložje v njej, zakaj ne morejo plačati zahtevanega 50% predujma. Za podrobne informacije v tej zadevi naj se osebno obrnejo na Glavno davčno Direkcijo v La Plati ali v Cap. Fed.

Davčni zavezanci naj ne prezrejo važnosti termina 15. aprila 1958!

CERKVENI OGLASNIK

V Slovenski kapeli, Ramon Falcon 4158, Capital, se bodo pričeli obredi velikonočne vigilije na veliko soboto 5. aprila ob 23. uri. Tem bo sledila sv. maša, med katero bodo verniki lahko zadostili svoji velikonočni dolžnosti. Po maši bo blagoslov jedil.

Na velikonočno nedeljo, 6. aprila, bo ob 9.30 uri slovesna sv. maša s petjem velikonočnih pesmi.

OBVESTILA

Prvi maj je praznik slovenskih delavcev in podjetnikov. Svoj čas so pohiteli na Rožnik ali na Šmarno goro, kjer jim je bral sv. mašo dr. J. Ev. Krek. letos pa se bomo zbrali v kapeli na Ramon Falconu, kjer nam bo ob desetih daroval sv. mašo prof. dr. Ivan Ahčin. Priidite vsi! — Družabna pravda.

BLIŽA SE 1. APRIL! (Proč torej z lahkovernostjo!) Mladinska vez sporo — hkrati ko opozarja rojake na 1. april — da je izšla za Veliko noč prva številka letošnjega letnika. Kot novost je tej številki priložena "prvoaprilska" izdaja temu primerne vsebine.

Pod ugodnimi pogoji naprodaj dobro uvedena trgovina z mešanim blagom in despacho de bebidas.

Informacije pri g. Janezu Krištofu, 25 de Mayo 533/III. of. 4, Telef. 31-6435.

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascanle
Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

Založba Slovenske kulturne akcije objavlja, da je izšla kot 25. publikacija knjiga Rude Jurčeca: LJUBLJANSKI TRIPTIH. Prvi izvod so bili na razpolago na sestanku SKA dne 29. marca, ostali del zaloge pa bo na razpolago takoj prvi teden po Veliki noči. O novi knjigi piše dr. Tine Debeljak: "...Ljubljanski triptih je pastelna, slikarska pesem o Ljubljani naših let, sicer povojne iz l. 1947 in začetka 1948, toda s perspektivo za dvajset let nazaj... Je resnično gotski oltar s tremi duhovnimi podobami, s tremi baladami. Katakombsko sveto obhajilo... je prava vsebina okvirju trodelnega oltarja, kjer se očiščujejo duše od greha in nevere."

— Alojzij Geržinič pa je zapisal (Glas, V-5/6): "...pričakovali smo to delo, moralo je priti, ne bi smeli ostati brez njega... Ljubljanski triptih je samoraslo delo, ki mu iminentna umetniška in duhovna sila zagotavlja v bodočnosti naraščajočo ceno in pomen." — Cena broš. izvodu 40.— pesov., vez.: 55.— pesov. Opremil je knjigo Milan Volovšek. Pri poverjenikih in v Dušnopastirski pisarni bodo posamezni izvodi na razpolago okrog 15. aprila.

ESLOVENIA LIBRE
Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Krosselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelctual No. 571282

Joven 18—20 años, práctico para expedición, se necesita. Tejedor 244, Capital. Teléf. 43-6583.

LOJZE NOVAK
izključno zastopstvo
BUMAR, S.R.L.
Avda de Mayo 302 - T. E. 658-7083
Ramos Mejia

nudi slovenski skupnosti po najboljših cenah — tudi na dolgoročna odplačevanja — najboljše električne hladilnike, televizijske aparate, pralne stroje, štedilnike, radijske aparate, kolesa, električne črpalke za vodo, ventilatorje, šivalne stroje in vse druge potrebščine za dom.

PRIDEM TUDI NA DOM. Klicati T. E. 658-7083 ali osebno v trgovini.

Slovenski pevski zbor
"GALLUS"

vošči vsem svojim podpornim članom in vsem prijateljem zbora vesele in zadovoljne velikonočne praznike

SPZ "Gallus"

Slovensko doživetje Velike noči želi vsem rojakom

MERCADO BIZOVIK
Pavlina Lovše
Calle 1 No. 510 Berazategui

DELIKATESA
Vester & Maček

Rivadavia 11576 — Liniers, Capital

želi vsem rojakom
srečno, blagoslovljeno in veselo
Veliko Noč.

Vsem cenjenim rojakom sporočam, da sem odprl poleg zavoda Don Bosco trgovino z nogavicami in pulaverji

"CASA DON BOSCO"
Avda de Mayo 2006 esq. Brandsen, Ramos Mejia

CENE UGODNE, SOLIDNA POSTREŽBA. Prodaja na drobno in debelo.
Se priporoča in želi vsem rojakom blagoslovljene velikonočne praznike

LUIS GREBENC

SLOVENSKI DAN

SPORED:

- Ob 10. uri sv. maša, pri kateri pojejo združeni pevski zbori.
- Ob 12. uri kosilo.
- Ob 15. uri odbojka tekma (finale) "Naš Dom v San Justo in SFZ Moron. Mimohod športnikov in razdelitev pokalov.
- Popoldne bo odprta razstava publikacij Slovenske kulturne akcije in olja gđ. Žirovnikove ter g. Bukovca.
- Pod ombujem bodo taborili skavti.
- Slaščičarna SPD bo delovala v bližini.
- Prav tako bar "Naš Dom" in stojnice, kjer boste lahko dobili vse: "od mačka v žaklju" do čevapčičev in raznjicev.
- Ob 16.30 uri zabavni del ob spremljavi "Harmony Jazz".
- Prireditelji pa pripravljajo za vse še posebno presenečenje.
- Dohodki prireditve so namenjeni socialnemu fondu, našim pomoči potrebnim rojakom.

Vabi Društvo Slovencev
in vse slovenske organizacije
v Vel. Buenos Airesu

Bela nedelja
13. aprila
Slovenska pristava
Moron-Castelar

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(79)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

Srečanje z Najlepšo je pustilo sledove na njeni zunanosti. Bernardka, čeprav bolehnja, je s šestnajstimi leti zelo lepa. Nobene stvari ni na njenem obrazu, ki bi kazala na navadne poteze Francoisa in Luize Soubirous. Z njene obraza odseva neka tuja nežnost, ki je prvotno v njeni naravi ni bilo opaziti. Prejšnja okroglost otroškega obraza se je umaknila blede ovalnosti. Oči pod priskekanim čelom, ki so še vedno čudno apatične, postajajo večje in večje. Plemenitosti prav nič ne odgovarja kmečka obleka, ki je pri Bernardki v navadi. Čestokrat živi doma pri svojih, čestokrat tudi v bolnici, kjer je imela vedno na razpolago sobico. To pa zavoljo tega, ker je škof odredil, da stalno pazijo manjši in ker ob določenih časih ni mogla prenašati vsiljivosti radovednežev. Mnogi teh vsiljivecev, posebno taki, ki so se mogli pohvaliti s stanom in imenom, pa se niso dali odgnati niti od bolnice.

"Oh, kako lepo je, če ležiš bolan v postelji," je nekoč vzdihnila Bernardka. Tada je prišel nek pedanten duhovnik iz Toulousa z nekimi gospe, pred katerimi se je hotel pokazati važnega. Bernardka ni pokazala pred duhovniki nobenega splošnega spoštovanja. Nič bolj se jih ni spominjala v molitvi kakor drugih. Tudi komisija je ni povzdignila. Nič posebnega in svetniškega ni na njej. Če odpre usta, je vsaka beseda res njena. Ne izbira besed in včasih je prav nevljudna.

"Rad bi nekoč videl, če ti moremo ve-

rovati, Bernardka," reče duhovnik iz Toulousa.

"Ni važno, če mi verujete, prečastiti," mu je odgovorila naravnost. Duhovnik je povzdignil glas.

"Če lažeš, si vzrok, da smo zaman napravili tako dolgo pot..."

Bernardka je začudeno strmela vanj, preden je odgovorila.

"Toda prečastiti, prav rada bi se odpovedala biti vzrok tej poti..."

Neki učitelj iz okolice po imenu Loyson se je nekoč rogal:

"Gospa bi mogla s teboj govoriti lepšo francoščino."

"To je razlika med njo in vami," je rekla Bernardka po kratkem premisleku. "Gospa se je potrudila, da je govorila v patoškem narečju, kar ji je bilo težko, toda govorila je, da sem jo laže razumela..."

Soubirousovi stanujejo še vedno v Cachotu. Toda strje Sajou jim je sedaj odstopil še eno sobo. V četrtem letu komisije se je poročila Marija. Njen mož je kmet iz okolice Saint Pe de Bigorre. Tako gre v življenje. Marija je vedno zaničljivo gledala na Bernardkino nagnjenost h kmetovanju. Starejša sestra je šla na poroko in bila vesela, z veselimi, toda na tak način, kakor sorodniki, ki pridejo od daleč in se spet daleč povrnejo. Ko sta bili sestrini na tadan za nekaj minut sami, je Marijo nenadoma popadel krčevit jok. Strastno je pritisnila Bernardko k sebi.

"Ah, ah, zakaj te ne morem imeti,"

je jokala. "In bila sem vendar tudi zraven in zdaj te izgubim, o sestra..."

Tudi Jeanne Abadie je zapustila Lurd. Odšla je za sobarico v Bordeaux. Katarina Mingot, prezrela vila gospoda Lafitea, je postala zdaj zrelejša vila v Tarbesu. Tudi mnoge druge sošolke in prve priče so se razteple po svetu. Ko je umrl stari Filip, je Bernardka izrazila željo, da bi postala služabnica pri gospe Milletovi. Dekan Peytamale, ki mu je to zaupala, se je prestrašil.

"Za Boga, to mi pravi poklic zate, Bernardka."

"Tako stara sem že in še vedno nič ne pomagam svojim staršem in to delo bi mogla zelo dobro opravljati..."

"Misliš mar, da te je Gospa izvolila za služabnico?" maje Peyramale z glavo.

Bernardka je pogledala dekana z dolgim, prikritim pogledom, v katerem je bil nepopisen smehljaj.

"Zelo bi bila zadovoljna, če bi me nekoč hotela vzeti za služabnico..."

"Ali si se morda z njo že zmenila, otrok moj, vpraša dekan."

Bernardka žalostno pogleda predse.

"Gospa me ne bo vzela," reče. "Preveč sem nerodna..."

Preden se je steklo zadnje leto odloga, je bil Marija Dominik Peyramale klican v Tarbes. Imel je dolg razgovor z Monseigneuruom, tokrat spet v neprijazno goli spalnici in delovni sobi. Ravno pred adventom. Ko se je vrnil, je dekan takoj poklical Bernardko v župnišče. Na akacijah in platanah v vrhu je ležal debel sneg. V ledenih vafih je prodiral mraz spet do kosti. Mrzli dihi Pirenej te, to rezi poslanec nagrmadenih kristalnih glavarjev Pic du Midia in daljnega demona Vignemala. V Ca-

chotu je pasje mraz. V študijski sobi Peyramaleovi pa je prijetno toplo. Prijazno pokajo v ognju macesnova polena. Docela zmrzla stopi Bernardka skozi vrata. Tudi pozimi je zavita samo v bel kapulet, čeprav ni več isti kakor pred leti.

"Velika si postala, Bernardka," jo sprejme dekan. "Nič več ti ne morem reči: ma petite. Toda svojemu staremu, hudemu župniku boš vendar še dovolila, da te tika..."

Potislil ji je stol h kaminu in ji ponudil dva kozarčka brinjevca. Potlej ji je sedel nasproti.

"Čuj, draga," je začel, "morda že veš, da je delo škofijske preiskovalne komisije skoraj že končano. Po Novem letu bo že vse v rokah Njegove milosti... Ali si sploh moreš kaj predstavljati o delavnosti te komisije, Bernardka?"

"O da, prečastiti," odgovori s šolar-skim glasom. "Gospodje preiskujejo in preskušajo vsa ozdravljenja..."

"Da, tudi to delajo. Toda ali misliš, da je to vsa naloga komisije?"

"Za komisijo je težko," se izogne Bernardka. "Vedno nova ozdravljenja prihajajo..."

Peyramale v zadregi tlači pipo.

"In ti, moj otrok," vpraša, "kaj je s teboj? Misliš, da tvoja zadeva ne spada v delo komisije?"

"Gospodom sem odgovorila na vsa vprašanja, 'je advrnila deklica s plašno hitrico. 'Upam, da s tem ne bom imela več opravka.'"

"O, Bernardka," je vzdihnil Peyramale. "Ne delaj se nevedne! Izredno bistroumna glavica si, bolj kot so ženske sicer po večini. Gospa te je izvolila med vsemi otroki. Gospa ti je ukazala, da si priklicala studenec iz zemlje. Studenec je milostni studenec, čudežni stude-

nec, ki ozdravlja vsak dan. Gospa ti je marsikaj povedala. Zaupala ti je skrivnosti. Povedala ti je celo ime. Njene besede si pred komisijo pod prisego ponovila. Ti si središče zgodbe, ki je v našem času še ni bilo. Misliš, da je to nekaj vsakodnevnega in da moreš reči: storila sem svoje, zdaj me pusti, da živim svoje življenje..."

"Toda jaz sem vendar svoje napravila," reče Bernardka in kri ji je izginila z ustnic.

Dekan je s kazalcem zabodel v praznino. "Ti si kakor izstreljena krogla, Bernardka. Nihče več ne more spreminiti tvoje poti. Dobro pazi sedaj. Komisija je o tebi, da, o tebi, otrok moj, napravila zelo veliko in zelo važno poročilo. To poročilo daje veliko možnost, da si ti odlikovanka nebeskih moči in da je samo tvoja roka tista, ki je priklicala studenec in toliko potrjenih čudežev. Ali razumeš natančno? To je sporočilo, podpisano od našega škofa, ki bo poslano v Rim na Svetega Očeta in najmodrejši možje Cerkve bodo gledali nate, leta in desetletja, in potem..."

Tu se je petdesetletnik ustavil, zakaj razbrzdani obraz mu je zardel prav do sivih las.

"Težko mi je, mia petite, jemati v usta take besede," je hripavo nadaljeval. Ne bi si mogel misliti, da me bo Gospod Bog določil za nekaj takega. Toda ni izključeno, da bo ta Bernardka Soubirous, ki sedi pred menoj, hčerka Francoisa Soubirousa, deklica, ki sem jo nekoč z metlo hotel napoditi iz svoje hiše — Jezus Marija, jezik mi otrdeva — ni izključeno, da to nevedno bitje, ki je bilo najslabše v katekizmu... le kako naj povem, da ti še dolgo, dolgo po naši smrti, ne boš pozabljena, kakor mi drugi, temveč..."